

Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku

Po dvoch rokoch sa vo Zvolene opäť zišli teriológovia na štvrtej celoštátnej odbornej konferencii s medzinárodnou účasťou **Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku**, ktorá sa konala 19.–20. novembra 1999. Jej cieľom bola prezentácia aktuálnych výsledkov výskumu a ochrany cicavcov na celom Slovensku, resp. v jeho regiónoch, náčrt smeru ďalšieho výskumu a praktickej starostlivosti o cicavce, ako aj stretnutie všetkých, ktorí sa venujú problematike cicavcov. Štvrtú konferenciu jej organizátori: Slovenská agentúra životného prostredia – Centrum ochrany prírody a krajiny Banská Bystrica a Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene zamerali predovšetkým na problematiku ohrozených vysokohorských druhov cicavcov, najmä kamzíka a svišťa.

Po známych zvolenských ornitologických konferenciách si tu aj teriologické prezentácie nachádzajú svoj okruh stálych účastníkov, ktorý sa počas poslednej rozrástol o študentov i doktorandov. Spolu sa na nej

zúčastnilo takmer 80 odborníkov zo Slovenskej a Českej republiky, ktorí prezentovali 27 referátov a 9 posterov. Náročný prednáškový maratón prvého dňa spestrilo premietanie diapozitívov a videofilmov s problematikou cicavcov z celého sveta. Napriek hlavnému zameraniu, ktoré vyplynulo zo záverov predošlej konferencie, priblížili aktuálnu problematiku tatranského i alpského poddruhu kamzíka len 3 referáty a 1 poster, pričom k problematike svišťa nebol prezentovaný žiadny príspevok. Na prvý pohľad sa teda môže zdať, že so svišťom je všetko v poriadku, lež prudký pokles početnosti vo viacerých kolóniách či ich zánik, svedčia o niečom inom.

Už tradične na teriologických konferenciách vyhodnocujú ich účastníci najkrajšie poster. Tentokrát si víťazstvo odniesol poster Správy Národného parku Slovenský raj v Spišskej Novej Vsi (Hájek, Olešák, Lehocký, Dražil): Kamzíky v Slovenskom raji.

Súčasnou konferencie boli aj dve tvorivé dielne: *Kamzík vrchovský na Slovensku a Perspektívy cicavcov na Slovensku*. Na prvej z nich dominovala problematika prudkého poklesu počtu kamzíkov tatranských v Tatranskom národnom parku (140 jedincov zistených podľa spočítania v jeseni 1999), aktuálny stav početnosti v Národnom parku Nízke Tatry (do 100 jedincov zistených spočítaním r. 1999) i poškodzovania vzácnych rastlinných spoločenstiev populáciami nepôvodných kamzíkov alpskej proveniencie v Národnom parku Slovenský raj a CHKO Veľká Fatra. V druhej tvorivej dielni, ako aj v početných kuloárnych rozhovoroch,

rezovali mnohé podnety, ktoré boli prijaté do nasledujúcich záverov:

- Urýchlene vypracovať komplexný projekt záchranu kamzíka vrchovského tatranského (*Rupicapra rupicapra tatrica*), vyskytujúceho sa v Tatranskom národnom parku a v Národnom parku Nízke Tatry. V rámci neho vykonať tiež genetické testy, ktoré by potvrdili jeho taxonomickú príslušnosť k samostatnému poddruhu, dosiaľ odlišenú na základe kvalitatívnych a kvantitatívnych kranio-metrických znakov.

- Pripraviť atlas *Cicavce Slovenska: rozšírenie a stav ochrany*, ktorý by nadviazal na podobný atlas *Vtáky Slovenska: rozšírenie, početnosť a stav ochrany*.

- Pripraviť aktuálny zoznam teriológov Slovenska a zverejniť ho v tlačenej i elektronickej forme.

- Odporučiť menoslovnej komisii Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV v Bratislave čo najskôr vypracovať nové slovenské menoslovie cicavcov, poskytnúť ho na pripomienkovanie širokému okruhu odborníkov a publikovať aj v zoologickom periodiku. V zoologickom periodiku čo najskôr publikovať aj slovenské poľovnícke menoslovie, ktoré vypracoval prof. Ing. Jozef Sládek, CSc.

- Pri výstavbe cestnej siete, najmä diaľnic a rýchlostných komunikácií, požadovať budovanie podchodov a prechodov pre živočíchy a oplotenie týchto komunikácií.

- Rozvinúť a trvalo podporovať výskum cicavcov pre potreby ich ochrany a manažmentu ochrannárskymi inštitúciami a vedecko-výskumnými pracoviskami.

- Zlepšiť informovanosť verejnosti o aktuálnej problematike ochrany cicavcov na Slovensku.

Prezentované príspevky z konferencie budú uverejnené v samostatnom zborníku.

Peter Urban